

MALMÖ ENMKU
Betaniaplan 4
Malmö.

264
(1-19)

m. 64

Lugupeetud

Siihjuures saadame Teile lahkeks teadmiseks ja käsitamiseks
Lõuna-Rootsi ENMKU-de konverentsi protokoll, mis sisaldab seal peetud
referaatide kokkuvõtteid, läbirääkimised ja vastu võetud resolutsioonid.

Referaat on paljundatud Kopehagenis K.B.Hallis olevate eestlaste
poolt ja palume seepärast selle materjalide ja töö teauks meile saata
postmarkides /kui Teile ühikassa selgub seda võimaldab/ Kr.3.- Võima-
luse korral palume seda teha enne 25. juunit s.a.

Konverentsist osavõtvatele ühingutele liigame siia juurde pilte
konverentsist, mille hind on suured 75 ööri ja väikesed 50 ööri. Saajaid
palume ära saata nende tasu samaks ajaks postmarkides.

Samasegalt teatame, et pr. cand. phil V. Niitamil, eluk. Malmös, Major
Nilasong. 2 nb. on valminud kirjalik eestikeelne referaatja sisu kokku-
võtte äsja Londonis ilmunud tuntud publitsisti F.W. Picki huvitavast ja
meie maad ja rahvast käsitavast raamatust "The Baltic Nations". Referaat
kanti proua poolt Malmös ette ja sai suure menu aplausi osaliseks, mille
pärast tegime koostajale ettepaneku selle paljundamiseks ja levitami-
seks ka teistele eesti orgidele. Referaat sisaldab masinal kirjutatuna
ca 30 ltk tihedat kirja ja selle ettekandmine kestab ca 3 tundi. Soovi-
tav on seda ette kanda 3 korral vastavatel eestlaste kogumistel või
klubiõhtutel. Proua on nõustunud meie ettepanekul seda saatma välja ka
teistele eestlaste orgidele, kes seda soovivad ette kanda Kr.6.- + pos-
tikulude eest. Soovjaid palume oma soovist teatada vahetult referendile
ülal toodud aadressil.

L i s a: Konverentsi protokoll 18 leheküljel
..... fotot Kr. .... väärtuses.

Suurima lugupidamisega

Jüri Poeka,
Malmö ENMKU
esimees.

Aleks. Saks
Malmö ENMKU
sekretär

Protokoll

Lõuna-Rootsi ENMKU-de konverentsi üls, mis toimus ENMKU Malmö osakonna korraldusel ja Keskuhingu heakskiitmisel laup. 16. ja pühap. 17. märtsil 1946 aastal Malmös KFUM-i ruumes, Betaniaplan 4, järgmise päevakorraga:

Laupäeval 16. märtsil :

1/ Avapalvus peasekretär magister R. Kiviranna, 2/ Avamine. Konverentsi Presiidiumi valimine. 3/ Ettekanne ENMKU põhialustest, konstruktsioonist ja Eesti ja Rootsi NMKÜde vahekorrast. - Malmö Rootsi KFUM-i sekretär B. Stendahl ja peasekretär mag. Kiviranna. 4/ Ulevaated ühingu tegevusest ja raskusist organiseerimisel. 5/ Referaat: Ühingu tegevusalad ja sisekord - J. Noor. 6/ Referaat: Rahvuslik töö - J. Poska ja J. Treial. 7/ Läbirääkimised olnud referaatide üle ja resolutsioonide vastuvõtmine nende kohta.

Pühapäeval 17. märtsil :

1/ Päeva avamine. 2/ Referaat: Usuline töö. 3/ Referaat: Vabahariduslik töö. - A. Sagim. 4/ Referaat: Suhtlemine Keskuhinguga, naaberühingutega ja teiste eesti organisatsioonidega - J. Poska. 5/ Referaat: Poiste ja noorte töö - J. Noor. 6/ Referaat: Sportlik tegevus - A. Sagim. 7/ Referaat: Majanduse organiseerimine - A. Sagim. 8/ Referaat: Informatsioon ajakirjandusele - V. Sepp. 9/ Abistamisaktsioonid - mag. Kiviranna. 10 / Läbirääkimised esitatud referaatide üle. 11/ Ettekanne teemal: Suuremad ühised üritused Lõuna-Rootsis. Malmö ENMKU ettekanne Lõuna-Rootsi ENMKÜde distrikti loomiseks ja distrikti nõukogu moodustamiseks. - A. Sagim. 12/ Läbirääkimised, konverentsi kokkuvõte ja resolutsioonid.

Konverentsist võtsid osa, Malmö, Hälsingborgi, Lundi, Kristianstadi ja Höganäsi ühingu ja Eslovi ja Furulundi gruppide juhtivad tegelased järgmiselt: Malmö: Ühingu esimees Jüri Poska, sekretär A. Sagim, juhatusliikmed - V. Ruuse, V. Peterson, R. Ritsing. Hälsingborgi ühingu esimees J. Treial, sekretär J. Noor ja juhatusliige V. Tekkel. Lundi ühingu sekretär Ivar Grünthal, laekur Madis Üürike ja advokaat A. Karlo. Kristianstadi ühingu esimees B. Vinnal, Höganäsi ühingu sekr. K. Ploom. Eslovi grupi esimees R. Prostag ja sekretär V. Sepp ja Furulundist E. Meomuttel.

Peale ülalmainitute võtsid konverentsist osa Malmö Rootsi KFUM-i sekretär B. Stendahl ja ENMKU peasekretär mag. R. Kiviranna ja väljaspoolt Lõuna-Rootsi piirkonda asuva Västerwiki ühingu sekretär H. Pahlberg. Konverentsil puudusid Ystadi, Landskrona ja Växjö ühingu esindajad, kellele kõigile olid kutsed saadetud. Växjö ja Landskrona ühingud olid saatnud oma tegevuse ülevaated kirjalikult ja Växjö ühing peale selle kirjaliku tervituse ning Landskrona ühing resolutsiooni, kuna Ystadi ühingult polnud saabunud ühtegi teadet ega aruannet.

Konverents algas laupäeval 16. märtsil kell 17. 00 avapalvusega peasekretär mag. R. Kivirannalt Matteuse 7.24. - 27. Seejärel avas konverentsi Malmö ühingu esimees õgusteadlane Jüri Poska, tervitades osavõtjaid ja soovides konverentsile kõigiti head kordaminekut. Ühtlasi palus ta valida konverentsi presiidium. Juhatajaks valiti ühel häälel J. Poska, abijuhatajaks J. Treial, sekretäriks Viktor Sepp ja abisekretäriks Ivar Grünthal. Valimiste järele võttis sõna Malmö Rootsi KFUM-i sekretär B. Stendahl, kes tervitas Eesti NMKÜde juhtivaid tegelasi ja soovis edu tööle. Sekretär Stendahl selgitas üksikasjalikumalt Rootsi KFUM-i põhialuseid ja tööd ja ütles, et Rootsi

KFUM töötab Pariisi Konverentsi baasise alusel. Kõneleja rõhutas, et ei ole tähtis ega määrav liikme rass, usund, ega poliitiline tõekspidamine, vaid ainult ristiusu põhitõdede tunnustamine. Kitsendusi on vaid hääleõiguslikus osas, see on tagatud vaid teatud staaziga liikmele. Andes ülevaadet KFUM konstruktsioonist selgitas ta ettekannet piltlikumalt vastavate joonistega seinatahvlile. Puudutades eestlaste osa KFUM-is, ütles kõneleja, et eestlased kuuluvad praegu, esialgu üheks aastaks Rootsi KFUM-i külalisliikmetena. Ühtlasi andis ta ülevaate Malmö KFUM-i tööst ja organisatsioonist ja temale alluvaist allorganitest - osakondadest ja gruppidest. Eesti NMKU töö hõlbustamiseks pidas referent väga tarvilikuks Lõuna-Rootsi distrikti asutamise ja distrikt-nõukogu moodustamise. Sekretär Stendahli ettekanne võeti vastu elavate kiiduavaldustega ja konverentsi juhataja J. Poska avaldas kõnelejale tänu huvitava ettekande eest. Sekretär Stendahli ülevaate järele andis peasekretär mag. Kiviranna rootsi keeles selgituse Eestis ENMKU-st, mis oma organisatsiooniliselt korralduselt oli erinev Rootsi omast. Järgnes mag. Kiviranna referaat: "ENMKU põhialustest", öeldes kokkuvõttes: "Kui 1855 a. Pariisis astus kokku ülemaailmaline NMKUde konverents, siis ei olnud see mitte ainult praktiliste ja organisatoorsete tööküsimuste arutamiseks, kuigi need on olulise tähtsusega ühingute töö teostamisel. Konverents võttis oma päevakorda ka ühe küsimuse, mis on otsustava tähendusega kõikidele ideelisel alusel seisvatele organisatsioonidele. Nimelt: Missugusel baasisel, missugusel maailmavaatelisel põhialusel peab seisma ühingute töökohtadel ja ülemaailmlises ulatuses. Konverents jõudis siin ühtlasele seisukohale ja sellel nn. Pariisi baasisel on seisnud YMCA töö läbi tema ajaloo ja seisab ka tänapäev. Ta on koostatud klassikalise selguse ja lihtsusega, väljendades meie töös kehtivaid põhimõtteid. See Pariisi baasis - töö seismine selle kristlikul alusel, ei ole mitte ainult kauge mineviku ühe konverentsi pidulik deklaratsioon ja resolutsioon, vaid nii nagu YMCA töö seda järjest uuesti on kinnitanud. Ta on kogu tööle elavaks, kandvaks ja hingestavaks realiteediks. Ta on nii nagu auväärne paljudes võitlustes olnud võistluslipp, mis vahel küll võib ajuti aja jooksvate sündmuste varju jääda, kuid mis siis, kui tulevad tormidehked ja otsustavad ajad, jällegi välja tuuakse ja võitluse keskele kantakse. Pariisi baasis ütleb kõigepealt, et ühingud oma töö ja tegevusega tahavad olla sidemeks inimeste vahel, kes omavad teatavaid kindlaid tõekspidamisi ja sihte. Nii-siis ei ole meie ühingute olemasolu ja tegevus ainult selles, et võimaldada oma kaasmaalastele argipäeva tööde ja murede kõrval kultuurilist ajaviidet ja vaba aja sisustamist, kuigi ühing ka nende küsimustega tegeleb. Ühingu tegevus ei saa seista ka mitte üksiselles, et ta on kaasmaalastele abiks mitmest praktilistes küsimustes, korraldades keelte ja muude vajalike oskusalade kursusi. Meil on praegu täita ühingute tegevuses ja töö raames tere rida ülesandeid, mida normaal-olukorras täidavad riiklikud või omavalitsusasutused, või teised organisatsioonid ja seepärast on meil lahendada kõiki kohapealse Eesti kolooni elulisi küsimusi ja paljud on täitnud seda ülesannet tunnustusväärse ning silmapaistva agaruse ja tagajärgedega tunnustusväärset. Meie täidame ka edaspidi kõiki ülesandeid, mis kooskõlas meie põhimõtetega ja rahvaskaaslaste ja Eesti tuleviku huvidega. Ühingute kaudu on võimalikuks saanud ühendavad sidemed meie siinviilivate kaasmaalaste mitmesugustesse rühmitustesse kuuluvate isikute vahel. Meil on õnnestunud säilitada ENMKU neutraliteeti. Ta peab seisma kõrgemal mõeldavatest ajalainetest, ega tohi lasta end kiskuda nende keerisesse. Juhatuste ülesandeks on kanda selle eest hoolt kohtadel, et see joon võiks püsida. YMCA peab olema ühendavaks sidemeks

kõikide tõeliste eestlaste vahel. Sügavam-levivaks inimeste ühtekuuluvuse teostajaks on perekond ja rahvus. Aga inimeste vaheline side osutub kõige sügavamaks seal, kus see seisab usulisel alusel. Seal, kus valitseb kindel arusaamine inimväärtustest, õigusest, vabadusest, seal, kus inimesed on leidnud õige suhtumise Jumalasse, on võimalik saavutada ka õiget suhtumist kaasinimestesse. Suur, aastakümneid kestnud eksperiment näitab, missugust surmaohtu tähendab kogu meie elule ja kultuurile maailmvaade ja riiklik süsteem, mis on kõrvaldanud usu ja kristlikud töökspidamised üksikute inimeste ja rahva hingest. Eesti rahvas on läbi oma kannatusrohke ajaloo seisnud kindlalt ja vankumatult kristlikul joonel. Ristiusk on olnud meie rahva vaimseks selgroots ning hingeliseks ja kõlblaks tugevuseks. Seega on meie rahva elubaasis sama mis ENMKU-l ja see peab püsima kindlana ka tulevikus.

Peale ettekannete esitas referent mag. R. Kiviranna konverentsile järgmisesisulise resolutsiooni: 1/ Kanda hoolt, et ühingu tegevus oleks rajatud kindlakujulisele kultuurile, kristlikkudele põhimõtetele, mis ei ole aluseks mitte ainult NMKU liikumisele, vaid kogu õhtumaisele kultuurile. 2/ ENMKU olgu ühendavaks sidemeks kõigi nende eestlaste vahel, kes tahavad oma meelsuse, isiku ja tööga kanda ja teostada usulisi ja rahvuslikke põhimõtteid, millele rajaneb meie olevik ja tulevik.

R. Kiviranna referaadi kohta sõna ei võetud ja tema poolt esitatud resolutsioonid võeti vastu ühel häälel. Resolutsioonide vastuvõtu järele esinesid konverentsist osavõtvate ühingu esindajad ülevaadetega ühingu teost ja raskusist ülesannete teostamisel. Kirjalikud ülevaated olid saatnud Växjö ja Landskrona ühingud, kellele aruanded ette loeti. Aruandeist nähtub, et kõik ühingud on tegutsenud võrdlemisi edukalt, nagu see kohalikest oludest tingituna võimalik olnud. On korraldatud rohkesti mitmesuguseid rahvuslikke ja kultuurilisi üritusi, nagu kursusi mitmel alal, aktuseid, rahvuslikke tähtpäevi, kontserte, jumalateenistusi, klubi ja kohviõhtuid jne. Hoogsam ja viljakam on olnud tegevus Lõuna-Rootsi suurematel ühingutel - Malmö, Hälsingborg ja Lund. Väiksematele ühingutele, eriti Eslövi grupile on suureks takistuseks tegutsemisel majanduslikud raskused ja Eslövi grupp pidi majandusliku võimaluste puudumisel isegi lõpetama igapäevased klubiõhtud. Vahekord Rootsi KFUM-iga on igalpool olnud heanaaberlik. Aruannetes nuriseti üldiselt, et Keskühing ei vasta ühingu kirjadele ega saada välja liikmekaarte. Peale aruannete esines Hälsingborgi ühingu sekretär Jüri Noor referaadiga: "Ühingu tegevusalad ja sisekord." Kõneleja käsitas üksikasjaliselt ühingu kõiki tegevusalasid ja et neid paremini tegevusse rakendada, esitas ta järgmise resolutsiooni: et edukamalt ülesseatud eesmärged ja sihted saavutada, selleks tuleb ühing: 1/ tegevusalade järgi jaotada ringidesse ja 2/ koostada ühingu tegevuskava. Kuna juba põhikirja järgi on ühingule ette nähtud naiste- ja poiste sektsioonid, siis tuleb pidada soovitatavaks, et ühing kutsuks ellu veel spordi, muusika ja ka näite-, kino-, foto ja maleringid. Ühingu tegevuskavasse tuleb võtta järgmised perioodilised üritused: 1/ kord kuus korraldatagu laiemaid rahvuslikke üritusi nagu eesti õhtud, eesti kunstnike kontserte, eesti kirjanike esinemisi, eesti näitekunstnike esinemisi, jne. 2/ kord nädalas korraldada klubiõhtuid kohalikele eestlastele. Klubiõhtutel kantagu ette referaate päevasündmustest, ülevaateid, kitsasfilme jne. 3/ Võimalikult kord kuus korraldatagu jumalateenistusi, kas kohaliku piirkonna õpetaja või

mõne teise õpetaja teenimisel. 4/ Vähemalt kord nädalas korraldatagu skautide kooskäimisi vastavates eriruumides. 5/ Vähemalt kord nädalas korraldatagu naissektiooni klubiõhtu käsitöö tegemiseks. 6 / Vajaduse järgi korraldatagu spordi ja võimlemisrühmade harju

tusi, mängusid ja võistlusi. Edasi tuleb ühingu tegevuskavasse võtta veel järgmisi üritusi (kus need veel teostunud pole): 1/ ellu kutsuda laulukoor ja kus võimalik seal ka orkester. 2/ Asutada rahvatantsijate rühm. 3/ Korraldada kursusi keelte õppimiseks. 4/ Omb-lus ja käsitöö kursusi, kirjandusõhtuid. 6/ Kinoetendusid, kus see võimalik. 7/ Malevõistlusi. 8/ Fotokursusi. 9/ Oppereise asutustesse, vabrikutesse ja muuseumidesse. 10 / korraldatagu suvel väljasoite ja suvepäevi . 11/ Asutada eesti lastele laste päevakodusid ja lasteaedu, kus see võimalik ja 12/ Ellu kutsuda eesti algkoole või püha-päevakoole, kus see võimalik. Sekretär J. Noore referaadile järgne-sid läbirääkimised. Hälsingborgi ühingu esimees J. Treial küsis vahemärkusena: " Mis kasus on siis distrikti nõukogust ? Kas ei läheks kõik nagu seni." Küsijale vastas peasekretär mag. Kiviranna, kes ütleb, et distrikti moodustamine ja nõukogu loomine on mõeldud ühingute praktiliste töö- küsimuste ja majandusala korraldamise hu-vides. Juhataja J. Poska soovib küsimuse arutamise jätta pühapäevaks, kuna asi otsustamisele tuleb. Juhataja ettepanek kiideti heaks. Lündi ühingu laekur M. Üürrike: " Miks on naiste töö-alal kaks org-i tegutsemas? " Mag. Kiviranna: " Kui tuli alata ENMKU tööga, siis sooviti ka naised kaasa, kuid et naissektioonid ei suuda kõiki küsimusi lahendada, siis asutati ka ENMKU-d. Suuremas osas toimub töö ühiselt. " Hr. Treial: " Kuidas on vahekorid Rootsi ühingutega ? Mis õigus on Eesti osakonnal, kas ainult peremehe- külaliste vahe-kord? " Mag. Kiviranna: " Kui alustasime, siis olid läbirääkimised, et kõikjal, kus alustavad tegevust Eesti Osakonnad, saame me tasuta ruumid, kuid tegelikult on siiski olemas külalise vahekorid. Hr. Treial teatas seepeale, et Hälsingborgis on raskusi ruumide kasutamise-ga, samuti on töös muid takistusi, mis olenevad sealse Rootsi KFUM-i ametnikest." Mag. Kiviranna soovitas püüda igal viisil luua ja hoida heanaaberlik vahekorid, ja arvas, et ruumide saamiseks peab olema hea võimalus ka koguduste kaudu. Hr. Tekkel küsis, kas majanduslikud ras-kused teevad tõesti ühingute olukorra tegutsemise suhtes lootusetuks, nagu ta kuulnud Eslövi grupi aruandest. V. Sepp kinnitas, et olukord on ilma liialdamata Eslövis praegu selline ja ütles, et kui konverents ei leia võimalusi Eslövi ENMKUd toetama, on see sunnitud tegevuse likvideerima 1. aprillil 1946. Mag. Kiviranna: " Peamised tulud võiksid ühingud saada kinoetendustest, ja sel teel hästi olukorda kindlustada, kuna nad saavad filme väga odavalt. Keskuhingu seisukoh-t on, et teatud protsent tuludest oleks varutatud naaberühingute abistamiseks, kes seda vajavad. Seda abistamist oleks kergem korral-dada distriktil." Hr. Tekkel: " Odavalt saadud filmid on liiga kulu-nud ja seepärast peaks pileti hinda alandama. Samuti peaks püütama, et ühingu liikmed saaksid etenduse võimalikult odavalt. Ka peaks abistamiseks loodama ühine kandepind, mitte aga seda kohustust mää-rata mõnele üksikule ühingule, kes korraldavad kinoetendusid, kuna igal ühingul on endal olemas suuri kulusid. Ma ei poolda abistamis-summasid ainult kinosissetulekust. " Mag. Kiviranna : " Kinoetendusest peaks siiski tulema esmajoones abistamiseks makstav tulu, mitte aga ühingute üldsissetulekuist. " Ühtlasi tegi mag. Kiviranna ettepaneku, võtta põhimõtteliselt vastu seisukoht, et Lõuna- Rootsi ENMKUde konve-rents peab vajalikuks, et jõukamad ühingud abistaksid raskustesse sattunud ühinguid. Ettepanek võeti vastu. Hr. Vinnal küsis, kuidas

kitšafilmi saamisega ja selle kuludega. Mag. Kiviranna vastas, et selles asjas on läbirääkimisi vastavate isikutega, ja on kavas neid küsida Ameerikast. Praegu saab Diakonistyrelsenini kaudu, kuid hind on kallim. Hr. Vinnal küsis edasi, kuidas on sisekord mõeldud, millistele küsimusele mag. Kiviranna andis lähemaid seletusi. Hra. Uuriki küsis, millised ringid on keskuhingul praegu olemas. Mag. Kiviranna vastas, et on olemas juba spordi- muusika ja kultuur-ringi alajaotustega ja malering, kuna asutamisel on noorte meeste grupp. Enam sõnavõtte esitatud aruannete ja hra. Noore referaadi ja resolutsiooni kohta ei olnud ja esitatud resolutsioon võeti vastu.

Järgnes referaat õigusteadlaselt J. Poska teemal: "Rahvuslik töö." Referant oma ettekandes rõhutas, et meie rahvusliku töö tuumaks on ja peab olema usu säilitamine kodumaa vabaduse taastamisse. Kõige pealt peab mõtlema siin noorsoole - meie tuleviku kandjatele. Ulatuslikumaid ja paremaid tagajärgi noorsoo rahvusliku kasvatusel annavad eesti koolid ja seepärast on meie suureks kohuseks eesti koolide asutamise võimaluse selgitamine. Seni on eesti kooli asutatud Hälsingborgis, milline tegu sealse ENMKU poolt teistele ühingutele olgu eeskujuks. Kohtades, kus pole võimalik kooli asutada, püüda anda emakeelset haridust noortele vähemalt ENMKUde juures peamiselt ainetes: eesti keel, ajalugu, maateadus, samuti usuõpetus, sest meie rahvuslik maailmavaade baseerub kristlikel põhimõtetel. Meie rahvuslikule mõtlemisviisile suhtuvad kõig e soojemalt kirikuringkonnad. Me oleme näinud igal alal suurt vastutulekut rootsi kiriku ja KFUM-i poolt. Rahvusliku töö alal tuleb rõhutada ka hoiakut, mis puudutab meie rahva kildusid. Me peame kujundama oma kaasmaalaste mentaliteeti tervet suunas. Võidelda tuleb meie pagulaskonnas levinud kuulujuttudega ja nende vastu ningaanda olukorrast õiget informatsiooni. Edasi ütles referent, et ka paaniline meeoleolu, mis kord tekkis väljarändamise küsimuse ümber, halvendab meie seisundit rootslaste silmis. Peame tegema propagandat meie iseseisvuseaegsete saavutuste üle kultuurilisel alal. Neid tuleb näidata ja selgitada ka meie rootsi sõpradele. Meie iseseisvus-aegseist saavutustest teab välisilm vähe ja sellel alal on jäänud mõndagi tegemata, seepärast tuleb meil seda nüüd püüda tasa teha. Hoida tuleb marurahvuslusest. On olnud juhuseid, et mõni suhtub rootslastesse üleolevalt. See on ebasobiv ja lubamatu. Lõpuks ütles kõneleja: "Silmas pidada tuleb rahvuslikus töös usu alalhoidmist kodumaa vabadusse. Ka praegune moment on selleks soodis, sest vabaduspäeva koidik pole mitte kaugel." Samal teemal refereeris veel hr. J. Treial, kes selgitas üldjoontes samu põhimõtteid, mis hr. Poska ja pidas tarvilikuks selgitada rootslastele meie saatust ja olukordi, milles me okupatsioonide ajal elanud. Seda oleks hea võimalus ka teha neile vastavasisulise kirjanduse kinkimisega, nagu on seda Prof. Wieselgreni teosed "Sirbist hakkristini" jne. Samuti tuleks rahvuslikku tööd tagajärjekamalt korraldada sel viisil, et igale kihil pakutakse arusaadavat ja haridusele vastavat. Siis oleks rahuldatud kõigi hõuded ja kellelgi ei lähe ettekannete jälgimine ega sellest arusaamine raskeks. Edasi soovitas kõneleja rahvusliku töö huvides luua kontakt Eesti Komiteega, kuna EK pöördus ühingu poole ettepanekuga, et ühingu võtaksid endale EK ülesanded. Referent arvas, et siis saaks paljugi küsimusi paremini lahendada, kui olla komiteega tihedas koostöös.

Ta tõi näiteid, kuidas EK kaasabil võidi lühikese ajaga asutada Hälsingborgis eesti kool. Samuti võiks lahendada arstiabi küsimust, arvas kõneleja. Ta kinnitas veel, et peaksime unustama, milline meeleolu kihtkondade vahel valitseb. Ühinemine siin on tarvilik puht-praktiliste vajaduste pärast ja meie vajaduste huvides. Peale ettekannet esitas hr. Treial järgmisi, konverentsi liikmete soovitusel tehtud ja parandustega resolutsiooni: " ENMKU Lõuna- Rootsi konverents pöördub Keskjuhatusesse poole rahvusliku, kultuurilise ja sotsiaalse töö huvides, anda ühingule vabadus astuda otsesse ja lähemasse kontakti Eesti Komiteega, mille juriidilise vormi määrab Keskjuhatus. Rahvusliku töö teemal esinend referent hr. J. Poska esitas järgmise resolutsiooni: " ENMKU peamiseks eesmärgiks kristliku maailmvaate ellurakendamise kõrval on oma liikmeskonna rahvusliku eneseteadvuse säilitamine, suunamine ja süvendamine. Seda tuleks teostada järgmise kava kohaselt: 1/ Korraldada ettekanded iseseisvusaegsete saavutuste üle. a/ kultuuri, b/ sotsiaalse korralduse aladelt .2/ Kaks sõprusühendust ja kaks jumalateenistust aastas ühiselt rootslastega. 3/ Töö noorte keskel. Võimaluste selgitamine eesti algkoolide ja lasteaedade asutamiseks. Juhul, kui algkooli asutamine pole läbiviidav, korraldada ENMKU-de juures vajaliku õpetuse andmist eesti keeles, ajaloo ja usuõpetuses. 4/ Üldrahvuslikes küsimusi stuleks pidada kinni järgmisest joonest: a/ säilitada usk kodumaa vabaduse taastamisele, b/ vältida laskumast kildkondade poliitikasse ja c/ anda autoriteetset informatsiooni päänika, kuulujuttude ja ebaõige informatsiooni kummutamiseks. Esitatud ettekandel ja resolutsioonidele järgnesid läbirääkimised. Hr. Üürrike: " Ma leian, et eriti peaks rahvuslikus töös rõhutama meie riigimeeste tööd ja saavutusi, neid on vaja selgitada eesti noortele ja seepärast esitaksin ma hr. Poska resolutsioonile järgmise täienduse: " Korraldada meie rahvuslike suurmeeste tähtpäevade puhul ettekandeid ja selgitusi, eriti noortele, nende tegudest meie rahvale ja iseseisvusele. " Juhataja hr. Poska kiitis heaks selle täienduse. Hr. Tekkel soovitas hr. Poska resolutsiooni parandada, kuna ei saa aru vahest kildkonna-poliitika ja poliitika vahel. Hr. Üürrike selgitas hr. Tekkelile vahet. Mag. Kiviranna leidis, et resolutsioon on siiski sobiv ja arusaadav. Hr. Tekkel tegi ettepaneku jätta see lause üldse välja. Hr. Poska tegi ettepaneku muuta resolutsiooni lõige b/ sellaselt, et senine lause kustutada ja kirjutada asemele " säilitada neutraliteet ". Hr. Üürrike: " Leian, et see esialgne tekst on täpne ja teen ettepaneku võtta see esialgsel kujul vastu. " Hääletamisele asumisel kerkis esile küsimus hääletamise korra kohta, kuna ühinged pole ühesuurused. Hr. Poska tegi ettepaneku anda igale ühingule üks hääl. Ettepanek kiideti häaks. Hääleõiguslikeks ühingute esindajaks konverentsil jäid: Mõõ ühingu poolt hr. Poska, Hälsingborgi - hr. Treial, Lundi - hr. Üürrike, Kristjanstadi - hr. Vinnal, Höganäsi - hr. Ploom ja Eslövi hr. Sepp. Peale hääleõiguslike esindajate kindlaksmääramist võeti ühel hääl vastu hr. Poska resolutsioon koos hr. Üürrike täiendusega. Hr. Treiali referaadi kohta sõnavõttes arvas hr. Vinnal, et kas ei saaks ENMKU läbi ise ilma Eesti Komiteeta. Paremini on siis juba luua distrikt. Mag. Kiviranna: " Koostöö teiste organisatsioonidega on meil olemas, ka Eesti Komiteega. EK-l on samu ülesandeid kui meil, kuid kõiki ei saa ta siiski lahendada. Võime koos lahendada ühiseid suuri ülesandeid, kuid ei ole soovitatav siduda organisatoorselt. Koos lahendada esma- joonelaste peahäälküsimused. ENMKU on täiesti neutraalsel alusel. " Hr. Treial pooldas siiski tihedat kontakti EK-ga ja palus asja tõsiselt kaaluda. Mag. Kiviranna selgitas ühtlasi raskusi keskühingu töös, millest tingituna olevat ka ebakorrapärane kirj vahetus

ühingutega. Hr. Vinnal arvas, et selline ühinemine kindlustab liikmeskonda. Hr. Sagim ütles, et ta leiab, et selline küsimus ei käi üldse tänase päevakorra alla, kuna ei saa Eesti Komitee tööd lugeda ainult rahvuslikuks tööks. Hr. Üürrike tegi ettepaneku jätta selle küsimuse arutamise püha päevaks, kui tuleb arutusele päevakorra punkt " suhtlemine teiste organisatsioonidega. " Hr. Sagim võttis veel sõna ja ütles: " Hr. Treial hindab EK-d üle. Midagi pole veel jäänud meil seepärast tegemata, et ühing pole EK liige. Hälsingborgi ühing teeb vist rohkem kui Eesti Komitee, nimelt eesti kooli asjus. Ka pole ei Eesti Komitee ega Eesti Organisatsioonide Liit suutnud oma tegevusega rahuldada ega haarata kogu pagulaskonda. ENMKU-sse peab saama astuda igaüks, poliitilistele vaadetele vaatamata. Edasi on mulle arusaamata, miks hr. Treial nii ulatusliku resolutsiooni varem ei esitanud, et ühing oleks saanud võtta selle kohta seisukohta. Referentidele tehti selline korraldus. " Hr. Üürrike: " Leian oma ettepanekut, lükata küsimuse arutamine homseks. " Hr. Noor: " Toetan ettepanekut siiski ära kuulata arvamused. " Hr. Pekkel: " See pole Hälsingborgi ühingu ettepanek, vaid hr. Treiali isiklik. Juhatuses oli see küsimus küll arutusel ja juhatus nõustus, et hr. Treial kannaks selle konverentsil ette. " Hr. Treial: " See küsimus on kerkinud ülesse praktilistest vajadustest. Ma ühinen ettepanekuga hr. Üürrikese poolt asja arutada homme. " Hr. Üürrikese ettepanekul lükati asja arutamine edasi järgmisele päevale. Konverents lõppes esimesel päeval kell 21.15. Töökava lõpul oli korraldatud delegaatile kohvi Malmö ühingu poolt.

KONVERENTSI TEINE PÄEV.

Konverentsi teise päeva avas 17. märtsi 1946 juhataja hr. J. Poska kell 10.00 hommikul. Osa võtsid kõik eelmise päeva osavõtjad. Kohe peale avamist esines peasekretär mag. Kiviranna referaadiga " Usuline töö". Oma ettekandes ütles kõneleja kokkuvõttes: " Usuline töö on omand ENMKU-des algusest saadik tähtsa ja põhjapaneva koha. Mitmel maal väljendus see juba selles, et ENMKU omab lähedase koostöö kirikuga ja kirikliku noorsoo-tööga. See ei tähenda siiski seda, et lähedase koostöö tõttu kirikuga peaksid tuhmuma või kaduma piirjooned YMCA ja kiriku vahel. Ühingute usuline töö ei tohi piirduda ainult sellega, et teatud ring omab võimalusi näit. piirkonna õpetaja või mõne teise vaimuliku või mittevaimuliku juhtimisel piiblitöödedesse. Siin peab mainima, et meie kaasmaalaste hulgas on piibli tundmine hämmastavalt nõrk. Kogu liikmeskonna ja laiemal eestlaskonna usuliseks kasvatuseks tuleb kasutada teisi teid ja vahendeid. Neist tuleks kõige pealt arvesse võtta klubiõhtuid. Vähemalt üks klubiõhtu kuus peaks täielikult pühendatama usulisele tööle. Soovitav on, et vastavaile usulise sisuga ettekannetele järgneksid läbirääkimised. Otsese usulise töö kõrval tuleb kanda hooit, et kristlikud töekspidamised, mis meie organisatsiooni põhialused moodustavad, oleksid kantud ka laiemasse liikmeskonda ja ka nende kaasmaalaste keskele, kes pole formaalselt ühingu liikmed. Otsese ja kaudse töö joonel seisab jumalateenistuste korraldamine. Nende kaudu toimubki otsene usuline töö. Mõnel pool on jumalateenistuste korraldamiseks ellu kutsutud vastav toimkond, kes kannab hoolt, peale korralduse ka tehniliste küsimuste eest. On soovitav, et kõikidel ühingutel kutsutakse ellu sellased toimkonnad. Peale üldiste jumalateenistuste tuleks korraldada vähemalt kord kuus erilisi ENMKU jumalateenistusi. Mis puutub ühingu nn. kaud-

sesse usulisse töösse, siis on selle üheks tähtsaks eelduseks ühingu vastava juhtkonna enda kristlik hoiak. Suurepärase kaudse usulise töö võimaluseks ja üldse YMCA põhimõtte tutvustamiseks laiematele hulkadele on ENMKU filmiõhtud, kus võiks esitada lühireferaatide usulisel ja rahvuslikul alal. Keelteõppimise grupid võiksid kasutada pii lit, jälgides ja võrreldes emakeelset teksti vastava võõrkeelse tekstiga. Eesti laste usulisel ja rahvuslikul kasvatusel on meie ühingutel täita suur ja vastutusrikas ülesanne. Stockholmis toimus 8. ja 9. märtsil ENMKU-ga lähedas koostöös seisvate eesti kirikuõpetajate konverents usulise lastetöö küsimuste arutamiseks. See konverents leidis, et ENMKU peab koondama kõik olemasolevad jõud, et meie lapsed saaksid neil vajaliku usulise ja rahvusliku kasvatuses. Ma loodan, et ühingutes mõistetakse selle töö tähtsust ja kaavajalikkust ja et juba lähemal ajal on võimalik alustada põhapäevakoolide tööga."

Referaadi lõpul esitas mag. Kiviranna järgmise resolutsiooni: "Kuna kristlik ilmavaade on läbi sajandite olnud meie rahva hingeliseks ja kõlblaks tugevuseks, mis meie rahvast on kandnud läbi kõige raskemate aegade, siis otsustab konverents pidada vajalikuks, et usulisele tööle kuuluks ühingu töö vääriiline koht."

Peetakse vajalikuks jumalateenistuste kõrval korraldada ka piibli stuudiumi ja kristlikke maailmavaateid käsitlevaid loenguid. Töö süstemaatiliseks teostamiseks peetakse soovitavaks ringide ellukutsu- mist usuliste, filosoofiliste, psühholoogiliste eluküsimuste arutami- seks. Laste ja noorte usulist kasvatust teostada kui tähtsat osa meie kasvava sugupõlve üldisest ja rahvuslikust kasvatuses. "

R. feraadile järgnesid läbirääkimised. Mag. Kiviranna läbirääkimisi oma ettekande kohta alustades rõhutas veel, et kinoõhtutel on võima- lus ka usuliseks tööks, kuna siis on palju rahvast koos ja seda saaks hästi teha referaadi näol. Hr. Sägin: "Usulist tööd kino- etendustel raskendab asjaolu, et leidub vähe inimesi, kes usulisel teemal lühikese aja jooksul nii hästi ja huvitavalt käsitada saaksid, et see inimesi köidab. Liigse usulise tööga ei võiks ka inimesi ära väsitada, vaid meil on ka palju teisi tähtsaid ülesandeid. "

Hr. Parlo arvas, et usulist tööd peaks viljelema skautide osas. Ka võiks enne kinoetendust osavalt käsitada usulist tööd.

Mag. Kiviranna: "Laste usulise töö jaoks töötatakse välja erikava ja pannakse süstemaatiliselt käiku koostöös Eesti Komitee koolitoim- konnaga. R. ferate neil teemadel on soovitav korraldada argipäeva õhtuti, siis on vast kergem inimesi kokku saada, kuna laupäeva õhtuti ja pühapäeval tõmbavad inimesi mitmesugused meelelatused mujal. " Rohkem sõnavõtte mag. Kiviranna referaadi kohta ei olnud ja juhataja pani esitatud resolutsiooni hääletamisele. See võeti vastu ühel häälel.

Järgnevalt refereeris hr. A. Sägin teemal "Vabahariduslik ja kutse- töö." Kõneleja ütles, et sel alal tuleks teha ulatuslikku ja kava- kindlat tööd. Korraldada tuleks mitmesuguseid kursusi nagu inglise- ja rootsi keele loenguid Rootsi üle mitmetelt aladelt. Keelte õppi- mine ja produktiivne vaba aja kasutamine on pagulaskonnale väga täht- tis, eriti inglise keel, millel on näha suurt tulevikku. Samuti häda- tarvilik on rootsi keele valdamine. Seni on keele oskamatus või puudu- lik oskamine takistanud edasijõudmist ametialal, ja suhtlemist rootsi- seltskonnaga. Peale selle põhjustab keelest puudulik arusaamine paani- kat teatud välispoliitilistes küsimustes. Anda tuleks ka ajakirjan- duse ülevaateid. Kutsehariduse alal on tarvilik korraldada kursusi,

mis kannavad ameti ümberõppimise iseloomu, nagu tehniline joonestamine, autojuhtimine jne. Naistele kudumistööd, õmblus ja juureõiged jne. Sellised oskused võimaldavad põgenikele ka teatavat lisatulu.

Hr. Sagim esitas peale ettekannet järgmisesisulise resolutsiooni: 1/ " Vaba ja kutsehariduslikul alal korraldada kursusi järgmistel aladel. Meestel: tehniline joonestamine, autojuhtimine, naistele õmblus ja juurdelõikus, kübarate valmistamine, Haapsalu rätikute ja silmkoe esemete kudumine, mõlemale soole : inglise keel, rootsi keel ja peen-naha tööd. 2/ Loenguid Rootsimaa, rahvast, kultuurist, ühiskondli-kust korrast jne. Välispoliitilised (ajakirjanduse ülevaated). Läbi-rääkimiste osas hr. Sagimi ettekande ja esitatud resolutsiooni kohta ütles mag. Kiviranna, et rõhku tuleb panna vabaharidustööle noorte

meeste keskel, kes sõja mõjul on kannatanud ja kellede õpingud poole-li jäänud. Neid tuleb koondada vastavatesse stuudiumidesse. Uhtlasi esitas mag. Kiviranna hr. Sagimi resolutsioonile vabaharidustöö osas järgmise täienduse - " Leida võimalusi pühendada erilist tähelepanu nende eesti noorte haridusliku arengu edendamiseks, kes oludest sunni-tuna ei saa jätkata oma õpinguid (vabahariduslikud kursused) ".

Hr. Üürrike: " Tarvis oleks koostada rootsikeelseid referaate meie saavutusist iseseisvuse ajal, et neid tutvustada rootslastele. "

Mag. Kiviranna: " Praegu on trükkis saadik hr. Laretei poolt koostatud brošüür, mis peale ilmumist saadetakse ühingutele välja. "

Hr. Sagim: " Keskühing võiks soovitada, et referaadid ettekande ajal üles märgitaks ja paljundataks, siis saaks ka teised ühingud neid kasutada. "

Mag. Kiviranna: " Ühinguid on palutud seda teha, kuid tagajärjeta. " Juhtaja tegi ettepaneku esitatud resolutsioon vastu võtta.

Hr. Vinnal toetas ettepanekut.

Hr. Üürrike räägib: " Olen huvitatud, kuidas toimub Keskühingu juhatuse valimine. Kas ka ühingud ei saaks osa võtta Liidu moodustamisest demo-kraatlikul alusel. "

Magister Kiviranna andis rahuldava seletuse organisatsiooni küsimuses.

Hr. Üürrike tegi seejärel ettepaneku hr. Sagimi resolutsiooni ja mag. Kiviranna poolt esitatud täienduse vastuvõtmiseks. Uhtlasi esitas ta täienduse järgmises redaktsioonis: " Vabaharidusliku töö osas korral-dada lisaks eelmainitule - 1) kõne- ja vaielusõhtuid, kokkutulekuid maailmavaateliste küsimuste arutamise, kirjanduse- ja kultuuri-õhtuid, muusikalisi õhtuid ja näiteringe. Resolutsioon võeti ühel häälrel vas-tu koos ülalmainitud täiendustega.

Päevakorra kohaselt esines järjekordse referaadiga hr. J. Poska tee-mal: " Suhtlemine keskühinguga, naaberühingutega ja teiste eesti orga-nisatsioonidega. " Oma ettekandes referent tähendas, et kaebused kesk-ühingu kohta kirjadele mitte-vastamise asjus on õiged. Ka liiknekaarte peaks keskühing õigeaegselt välja saatma. Omavaheline suhtlemine on kandnud head vilja ja oli tihe. Seetõttu oli ka võimalusi üritusi koos läbi viia. Ühiste ürituste läbiviimisel oli töökoorem Malmö ühingu õlgadel. Töö suhtes tahaks näha siiski üldisemat jaotust. Eesti Seltsiga Malmös on vahekorid võrdlemisi sõbralik, kuigi on esinenud ka " torne veeklaasis ". Kuid meie poolt pole selleks põhjust antud. Kontaktis on olnud ka Eesti Komiteega. See on tarvilik, et hankida toetust abivajajatele. Egaasi kooli küsimuse lahendamine, mis võimalik jällegi ühiselt.

Hr. Poska esitab peale ettekande järgmise resolutsiooni: 1) Tuleb püü-da süvendada koostööd ja etendada suuremat vastastikkust abistamist ühingute vahel. 2) Keskkühingult tahaks näha suuremat initsiatiivi ül-

diste kriteeriumide korraldamisel ja kirjavahetusele õigeaegselt vastamisel. 3) Malmõ KFUM-i sekretäri ja Lundi ENMKU juhatusliikme Uurikese ettepanekul pöörduv konverents keskühingu poole sooviavaldusega, et keskühingu juhatuse moodustamist Liidu ülesannetes demokraatiseeritakse, püüdes läheneda võimalikult rootsi NMKU struktuurile, et selle kaudu anda kohalikele ühingutele suuremaid õigusi ülemaalse töö korraldamisel. "

Hr. Sagim esitas hr. Põska resolutsioonile järgmise taanduse: " Pöörata keskühingu juhatuse poole järelepärimisega, miks keskühingu juhatuse ei vasta õigeaegselt ühingute kirjadele ja ei saada õigeaegselt välja liikmekaarte ja sooviavalduse plankette. "

Resolutsiooni esitamisele järgnenud läbirääkimistel tegi hr. Treial ettepaneku võtta uuesti arutusele tihe koostöö küsimus Eesti Komiteega. Mag. Kiviranna palus delegaate vahetada selle üle mõtteid.

Hr. Treial toetas uuesti oma resolutsiooni, milles hr. Uurike soovis vähemalt vormilist parandust. Mag. Kiviranna ütles, et sellast resolutsiooni ei saa konverents teha, võib ainult mõtteid vahetada.

Hr. Treial rõhutas uuesti oma seisukohta ja rõhutas, et see asi on aktuaalne. Hr. Grünthal toetas hr. Treiali seisukohta, kinnitades, et meie ühingul on suuremad ülesanded kui rootsi KFUM-il ja õigustas seepärast koostööd Eesti Komiteega.

Mag. Kiviranna ütles, et sellisel otsusel pole, kui see peaks vastu võetama reaalselt jõudu, kuna see resolutsioon on ulatuslikum kui konverentsi võimupiirid, ja on vastolus keskühingu viimase ringkirjaga. Hr. Treial tegi resolutsioonis jällegi vormilise paranduse ja jäi kindlaks oma endisele seisukohale.

Hr. Sagim: " See on ohtlik mäng, Eesti Komitee ja Eesti Organisatsioonide Liit on poliitilised võitlusorganisatsioonid. " Hr. Pavlo arvas, et sisu käib vormi eel, mille pärast pole tähtis, kas me neid ülesandeid täidame EK osakonnana või väljaspool. Mag. Kiviranna hoiatas ENMKU-sid ennast parteipoliitilisse võitlusse segamast.

Hr. Treial esitas nüüd resolutsiooni lõplikus redaktsioonis, nagu eespool täielikult toodud.

Hr. Sagim: " Ma hoiatan ENMKUd ennast Eesti Komitee ja Eesti Organisatsioonide Liidu tüüldesse segamast ja seega kliikepoliitika keerisesse sattumast. "

Hr. Uurike kaitses Eesti Komiteed ja loendas selle teeneid. Ta arvas, et juriidilise vormi võib otsustada keskühing.

Hr. Treial tegi ettepaneku enda resolutsiooni hääletamisele panemiseks.

Mag. Kiviranna: " Vastolud kantakse ühingusse, kui asutakse Komitee poole avalikult, siis peame lubama ka EOL-i astumist. "

Hr. Treial kaitses edasi oma seisukohta ja esitas mag. Kiviranna kirja, milles see Eesti Komiteele esitatavad küsimused soovitab keskühingu kaudu esitada.

Mag. Kiviranna rõhutas veelkordselt ENMKU erapooletust, kes vajalikes praktilistes küsimustes astub ise otseühendusse Eesti Komiteega ja et keskühing keelab ainult Eesti Komitee osakonnaks hakkamast. Ta luges ette keskühingu sellekohase ringkirja 21.2.46. Seda ära kuulanud võttis hr. Treial tagasi oma resolutsiooni, üteldes, et Hälsingborgi ühing pole saanud sellist ringkirja, mida jällegi tuleb

panna keskühingu ebakorrapärase kirjavahetuse arvele. Täpani mag. Kivirannale südamele, et keskühingu juhatus seda küsimust tõsiselt kaaluks. Juhataja hr. Poska pani hääletamisele enda resolutsiooni koos härra Sagimi täiendusega. Mõlemad võeti vastu ühel häälel.

Peale hääletamist küsis hr. Üürike, et kas on võimalik saada palgalist sekretäri, s.o. arhiivitöö korras. Mag. Kiviranna vastab, praegu on raske saada. Kui aga on konkreetseid ettepanekuid, vast on lootusi, kuid sel juhul peab näitama, mis põhjusel. Ka peab esitatav isik vastama arhiivitöölise nõudeile.

Hr. Vinnal: "Kas oli referentidega enne kokku lepitud referaatide asjus?"

Hr. Noor: "Ei olnud."

Hra. Üürike palus lõpetada sõnavõtte selle üle, kuna Malmö ühing on teinud suurt tööd, mille eest tuleb talle tänu avaldada.

Järjekorras refereeris hr. Noor poiste tööst. Referent ütles, et noortetöös tuleb rõhku panna nende koostamisele skautlikesse organisatsioonidesse, kui ainsatesse noorsoo-organisatsioonidesse Rootsis. Eesti skautide Organisatsiooni eesmärgiks Rootsis peab olema peale ülemaailmselt tunnustatud õilsate kasvatuslike põhimõtete õpetamise veel eesri rahvuslike ideaalide ja traditsioonide süvendamine. Eesti noori tuleb süstemaatiliselt tutvustada: 1) eesti ajaloo tähelepanuväärivate sündmustega, 2) eesti rahva ja omariikluse positiivsete saavutustega, 3) eesti kultuuri omapärasustega, 4) eesti tähtsate meeste ja naiste tööga ja elulugudega, 5) eesti Vabadussõja kangelaste ja nende kangelastegudega.

Samaaegselt esitas hr. Noor järgmisesisulise resolutsiooni: "Tahame loota, et ENMKU-de ümber koondunud eesti skautlikud organisatsioonid Rootsis suudavad eesti noorsoole peale ülemaailmselt tunnustatud õilsate skautide kasvatuslike põhimõtete õpetada veel armastust ja lugupidamist oma kodumaa ja rahva vastu ja ühtlasi süvendada usku Eesti tulevikku."

Läbirääkimiste osas võttis ettekande kohta esimesena sõna mag. Kiviranna, kes ütles, et need on õiged mõtted. Eriti hoolt tuleb kanda üksikult elutsevate poiste eest. Nendega skautliku kirjavahetuse loomiseks tuleb teatada skautmaster Heino Jõe poiste aadressid.

Hr. Sagim arvas, et skautliku töö organiseerimine on paljudes kohtades raske sobivate juhtide puudusel ja küsis mag. Kivirannalt, kas Keskühing ei saaks saata materjale poiste klubiliseks tegevuseks.

Uhes sellega esitas hr. Sagim hr. Noore resolutsioonile järgmise täienduse: "Palume Keskühingut koostada ja saata kohalikele ühingutele materjale ja juhtnõore poiste klubiliseks tegevuseks, kuna igal pool pole skautlikku tegevust võimalik arendada skautjuhtide puudumisel."

Mag. Kivirann vastas hr. Sagimile, et vastavaid materjale on olemas ja palus võtta ühendust poistetöö sekretäriaga.

Hr. Grünthal: "Kas on võimalik saada toetust eesti skautide tööks KFUM-i skautförbundetis?"

Mag. Kiviranna: "Saatke kiri skautjuhile ja paluge teda astuda samme."

Sõnavõtte rohkem ei olnud. Juhataja pani resolutsiooni ühes täiendusettepanekuga hääletamisele, mõlemad võeti ühel häälel vastu.

Seejärel esines hr. Sagim referaadiga sportlikust tegevusest. Ta ütles muuseas: " Sportlikku tegevust alahindavad paljud. See pole õige. Sporti on vaja igal alal töötajale nii füüsiliseks kui ka närvikava karastamiseks ja tugevamiseks. Sellepärast peame leidma võimalusi selleks. Nendele, kes sportlikul alal omariikluse päevil silma paistsid, tuleb anda võimalusi treeninguks. Ka tuleb luua koostöö vastavate rootsi organisatsioonidega. "

Referaadi järele esitas hr. Sagim resolutsiooni järgmise tekstiga: " Suuremates keskustes hankida võimlemistunnid eraldi meestele ja naistele. Harrastada võrkpalli ja kui võimalik moodustada käsipalli (handboll) meeskond rootslastega võistlemiseks. Ruumides harrastada malet, kabet, ping-pongi ja koronat. Suvel korraldada ujumiskursusid, kasutada rootsi KFUM-iga spordiväljakut ja paigutada võimalikult kõik eesti poisid ja tüdrukud kas KFUM-i, KFUK või skautide suvelaagritesse. "

Läbirääkimistel ettekande kohta sõna ei võetud ja hääletamisel võeti ühel häälel vastu hr. Sagimini poolt esitatud resolutsioon.

Hr. S. Sagim esines siis referaadiga ühingute majanduse korraldamise üle. Ta ütles, et ruume saavad ühinged tasuta kasutamiseks rootsi KFUM-ilt, kus need olemas. Ühingute majandusliku olukorra parandamiseks paluda toetusi. Selleks tuleb näidata konkreetseid üritusi milleks toetusi vaja. Ühingute juurde võiks luua finantskomisjonid, kus kutsuda asjatundjad sellelt alalt. Suureks tuluallikaks on kino, mille korraldamine on Keskühingu teene. Kinopiletite hindu ei tohiks viia alla, vaid hoida nad ühtlased ja puhastulust peaks toetama keskustes olevaid ühinguid. Ka annab tulu liikmemaks. Selleks tuleb panna rõhku liikmete värbamisele. Isikud, kel tõesti rakkusi maksu tasumisega, tuleb vabastada maksust, kuid mitte maksujõuetuse tõttu neid ühingust eemale jätta.

Hr. Sagim esitas referaadi järele järgmisesisulise resolutsiooni: " Majanduse korraldamisel lähtuda põhimõttest, et hankida enam toetusi väljapoolt ja koormata oma liikmeid minimaalsete kohustustega. Nii võiks KFUM-i kanda jääda a) posti-, telefoni ja kantseleimaterjali kulud, b) raamatukogu ja lugemislaua kulud. Hankida toetusi : kätistelt, kus suuremal arvul on eestlasi töötamas, firmadelt, kes olnud varem Eestiga kaubavahetuses, meie endistelt aukonsulitelt, meie sõbralikelt isikult ja asutustelt, üleskutse KFUM-i kuukirjas Eesti toetuseks, rootsi keele kursuste jaoks Folk Högskoladelt, Flygtningsmändilt ja Arbetsmarknadskommisionilt, inglise keele jaoks Inglise aukonsuleilt, peale selle kinodest, korjandustest jumalateenistustelt, liikmemaksudest ja eesti kirjanduse müügist. Ükski eestlane ei tohiks ühingust eemale jääda seepärast, et ta ei suuda maksta liikmemaksu. "

Järgnesid läbirääkimised. Sõna võttis esimesena hr. Üürrike, kes küsis: " Kas kino hinnad peavad olema ühtlased ? " Mag. Kiviranna: " On soovitatav, et hinnad ühtlased oleksid. Selle asukoha võiks konverents vastu võtta. "

Hr. Parlo: " Kas ei saaks suurema tulu saamiseks korraldada kinoõhtuid koos rootslaste ja lätlastega? " Ka arvas hr. Parlo, et kino hinnad võiksid siiski odavamad olla. Mag. Kiviranna: " See pole lubatud. Ka kaotaksid need õhtud oma eesti intiimsuse. Paarikümne õõrine odavam hind ei ole põhjustajaks väiksemale osavõtule, küll aga mõjub kassale halvasti. Praegune hind on kättesaadav kõigile. "

Hr. Peterson: "Kas on raskusi ka lõbustusmaksu asjus?"

Mag. Kiviranna: "Jah. Andsime avalduse vabastamiseks, kuid seni pole veel vastust tulnud. On aga tõenäolik, et meid vabastatakse. Otsuse teeb kohalik maksuamet, ja võib juhtuda ka seda, et kui ühes kohas vabastatakse, võidakse teises kohas maksutada. Siis on aga kergem ka seal vabastamist taotleda, kui üks maksuamet on ühingu vabastanud. Kuid summade arvestamisel peaks siiski arvama, et võidakse maksutada."

Hr. Sagim: "Ma palun võtta vastu resolutsioon, et kinopiletite hinnad oleksid ühtlased ja et võistelda tuleb mitte hindades, vaid filmide kvaliteediga, kuna eesti kinode tulu läheb rahvuslikuks ja kultuuriliseks otstarbeks, mida tuleb ka kino küllastajatele selgelt väljendada. Ühingute toetamiseks, kes on raskustes, tuleb moodustada fond. Resolutsiooni tuleb võtta sisse, et Keskühingu kino-korraldajale hr. Eugen Võhrmannile avaldatakse tänu energilise tegevuse eest filmietenduste korraldamise alal."

Sõnavõtu järjele esitas hr. Sagim järgmise täiendava resolutsiooni: 1) Keskühingul astuda samme kinopiletite hindade ühtlustamiseks ERMKU kinodes. 2) Avaldame soovi kaaluda küsimust moodustada keskühingute juurde filmietenduste puhaskasust fond majanduslikult raskes olukorras olevate ühingute toetamiseks."

Hr. Tekkel arvas, et praegu enam ei maksaks hindu ühtlustada, kuna hooaeg on varsti läbi. Samuti ütles ta, et eesti etendustel on filmid kehvad, kulunud ja katkised.

Mag. Kiviranna andis seletusi filmide saamise võimalustest. Ta ütles, et kvaliteet on rahuldav, kuid eksitusi võib siiski esineda halbade filmidega ja seda kannatab eriti Stockholm, kus iga film esimesena nn. proovina jookseb. Iga halva filmi kohta palub ta saata teade Keskühingule edasiandmiseks filmiühingule.

Hr. Tekkel jäi siiski seisukohale, et pileti hind on tahtis.

Mag. Kiviranna: "Teistes kohtades on eelmüüki korraldatud heade tagajärgedega. Soovitan seda teha ka Hälsingborgis."

Hr. Sagim: "Majanduslike ettevõtetega kaasub ikka riisiko. Kõik edu on eeltööst. Huueks hooajaks, s.o. sügaseks, et saada pidevat kinoküllastajate kaadrit, tuleb sisse seada abonementkaardid. Siis on kinoetendus kinnine, teatud grupile, ja pole ka karta lõbustusmaksu määramist, kuna etendustel pole piletimüüki. Sellest tuleks juba nüüd alata eeltööga."

Hr. Üürrike ütles, et ta ei poolda kino tulust protsendi määramist fondi.

Hr. Sagim, toetas uuesti enda seisukohta, põhjendades seda asjaoluga, et olukorrad dikteerivad ise sellase mooduse. Mag. Kiviranna pooldas hr. Sagimi seisukohta. Hr. Üürrike palus resolutsiooni täiendada sellega, et ka ühingud, kes on heal majanduslikul järjel ja kinoetendusi ei korralda, annaksid toetust kultuurfondi. Edasi küsis härra Üürrike liikmemaksu suurust, milline see peaks olema.

Mag. Kiviranna arvas, et 2 kr. oleks paras, ja ühingud ei peaks mitte alaväärtustama oma seisukohta odava liikmemaksuga, et ainult massiliselt liikmeid saada.

Hr. Peterson ütles, et hr. Stendahl on ütelnud, et laste liikmemaks üheks aastaks on ära jäetud ja hr. Peterson arvas, et sarnastatakse hiljem rootslaste omaga, mis on ca k. 20.- aastas. Mag. Kiviranna ja juhataja hr. Poska ütlesid, et seda pole karta.

Sõnavõtte rohkem ei olnud, ja juhataja pani hr. Sagimi resolutsiooni ühes hilisemate täiendustega hääletamisele. See võeti vastu ühel häälel.

Seejärel esines referaadiga ajakirjanik Viktor Sepp, kes oma sõnavõtus käsitles informatsiooni andmist ajakirjandusele ühingute tööst. Ta leidis, et see seni olnud väga juhuslik ja puudulik, ning esitas olukorra parandamiseks ühingute huvides järgmise resolutsiooni: " 1) informatsioon ajakirjandusele ENMKU tegevuse üle ei tohi piirduda ainult eelteadete avaldamisega eelseisvate ürituste kohta kui ka mõne juhusliku märkusega aset leidnud sündmuste kohta, nagu seni esinenud, vaid peale eelteate tuleb sagedamini avaldada lähemaid teateid ühingute tööst, ära märkides ka raskused, mis ületatud hea tahte ja armastusega üldkasulike ülesannete vastu. 2) pidevalt, kas kord kuus või vähemalt kahe kuu jooksul avaldada ajalehtedes üldpealkirja all ülevaade korraga kõigi ühingute tegevusest ja saavutustest, samuti eelseisvatest üritustest. Selleks peavad ühinged saatma aruande korras teatud kindlaks tähtpäevaks ülevaateid Keskühingule, kes neist koostab ühise kompaktsed kirjutised ja lepib kokku ajalehtedega nende pidevaks avaldamiseks. Kahtlemata annavad lehed neile rahvuslikult tähtsa eesmärgiga kirjutistele meeleldi ruumi. Sellased ühisülevaated virgutavad ühinguid kindlasti edukale tööle üksteise võidu. "

Järgnenud sõnavõttudel referaadi üle ütles mag. Kiviranna, et ref. hra. Seppa seisukohad on täiesti õiged. Pikemad ülevaated on väga vajalikud. Ajalehtedega on pikema kirjutiste avaldamiseks juba kokku lepitud.

Hr. Sagim: " Hr. Sepp peaks asutatava distrikti nõukogu juures võtma oma peale pikemate artiklite koostamise. "

Mag. Kiviranna: " Hra. Sepp võiks pidada referaate ühingutes ja neid külastada koostades ühtlasi ülevaateid ühingu tegevusest. "

Hr. Treial: " Keskühing on keelanud iseseisvalt informatsioonide andmisele ilma Keskühinguta. "

Mag. Kiviranna: " See ringkiri on veel jõus, on aga kaotanud oma tähtsuse. Hr. Seppa resolutsiooni võiks täiendada märkusega, et konverents palub, et koostataks see kitsendus Keskühingu poolt. "

Mag. Kiviranna soovitusel täiendas hr. Sepp oma ülaltoodud resolutsiooni järgmiselt: " Paluda Keskühingut muuta oma korraldust (ringkiri nr. 1), mis keelab informatsiooni andmise ajakirjanikule ilma Keskühinguta ja lubada, et ajakirjandust võiks ühinged informeerida ka otseselt, kuna see on vajalik praktilistel põhjustel. "

Sõnavõtte rohkem ei olnud. Juhataja pani hr. Seppa resolutsiooni ühes täiendusega hääletamisele. See võeti vastu ühel häälel.

Peale selle esines hr. Sagim referaadiga teemal: " Raamatukogu, lugemislauad ja ruumid ". Referent ütles, et eestikeelse raamatukogu ja lugemislaua asutamine on vajalik iga ühingu juures kus see vähegi võimalik. Iga ühingu kodus või ruumes peaks olema meie rahvusvärvid või Eesti nurgake. Seda küsimust peaks käsitlema tõsisemalt. Ka võiksime kinkida rootslastele meie kunstnike töid tänutäheks abi eest. Sellega teeme ka rahvuslikku propagandat ja on võimalik meie kunsti ja kodukäsitööd propageerida.

Hra. Sagim esitas referaadi järele järgmise resolutsiooni :

" 1) Pidada vajalikuks eestikeelse raamatukogu ja lugemislaua asutamist ühingute juurde. 2) Ruumides olgu vähemalt eesti rahvusvärvid ja kui võimalik ka eesti maale, ravüüre ja kodukästitöid. "

Järgnenud läbirääkimistel ütles hra. Üürike, et raamatukogu täiendamiseks peaks Keskühing välja töötama võõrkeelse kirjanduse nimekirja, mis käsitavad meid huvitavaid küsimusi ja mida soovitavaks peetakse. Hr. Üürike esitas ühtlasi hr. Sagimi resolutsioonile järgmisesisulise täienduse: Pöörduda Keskjuhatuse poole, et töötataks välja, soovitatavate, meile olulise sisuga raamatute, fasköök mis keeles, nimekiri.

Mag. Kiviranna pooldas seda ettepanekut täielikult ja kriipsutas alla, et selle-ülesandeline klubi töötab Keskühingu juures olles teinud juba selleks tööd.

Sõnavõtjaid enam ei olnud. Juhataja pani resolutsiooni ühes täiendus ettepanekuga hääletusele, see võeti ühel häälel vastu.

Seejärel refereeris peasekretär mag. Kiviranna abistamisaktsioonidest. Kõneleja ütles, et abistamisaktsiooniga oleks pidanud algama varem. Belgias viibivate eesti sõjaväelaste heaks toimunud abistamisaktsioon oli raske, kuid sellele vaatamata õnnestus hästi. Belgiasse saadeti ligi 5000 kg. esemeid. Selle aktsiooniga näitasid ühinged, et nad on väga aktiivsed ja võimelised. Esemete kvaliteet oli väga hea. Abistamise alal tuleb toimida oma südametunnistuse järele. Kavatsusel on 1) Ülemaaline rahaline korjandus kindla sihiga muretaseda Saksamaal viibivaile eesti lastele vitamiine ja invaliididele proteese. Teha tuleb nii palju kui vähegi võimalik. Moraalne moment on siin suure tähtsusega ja ühtlasi on abistamine suur side kaasmaalaste vahel. 2) Sellele järgneb suurem riietus-esemete korjandus, peamiselt naiste ja laste riietusesemete alal. Andmed näitavad, et inimestel on kergem annetada esemeid kui raha. Ka on vajadus kirjanduse järele Saksamaal suur. Seda tuleb kinkekorras teha. Teine meetod oleks, et tuleb leida ühingute liikmeid, kes fondi maksaksid kaks krooni " Uue Testamendi " muressemiseks. Rõhutada tuleb, et häda on pideva ja abistada tuleb pidevalt. Loodan, et selleks ku ühingute juhatused oma initsiatiivi rakendavad. Peame mitte ainult kõnelema rahvuslikust tööst, vaid teostama ka praktistabi.

Ettekande järele esitas mag. Kiviranna järgmise resolutsiooni :

" Kuna väljaspool Rootsist viibivad eestlased vajavad meie materjaalset ja vaimlist abi, siis otsustatakse rakendada ühingute kaudu kõiki olemasolevaid võimalusi, et täita seda rahvuslikku ja kristlikku kohustust. Kuna vajadus abi järele on pidev, siis peab siit poolt saadetak abi kandma ka pidevat ilmet. "

Esitatud referaadi ega resolutsiooni kohta sõna ei soovitud ja see võeti hääletamisel vastu ühel häälel.

Kell 12.00 tegi juhataja tunniajalise vaheaja, mille jooksul oli Malmö KFUM-i juhatuse poolt korraldatud kohvilaud osavõtjaille. Ühisest kohvilauast võtsid osa ka Malmö Rootsi KFUM-i sekretär hr. Stehdahl ja juhatuse kassöör - disponent hr. E. Haine. Viimane tervitas lauakõnes osavõtjaid ja soovis Eesti NMKU tööle edu. Tervitusele vastas ja tänas rootsi keeles hr. J. Poska.

Konverents jätkus kell 13.00 hr. Poska juhatusel. Esimesena võttis sõna hr. A. Sagim ja kandis ette Malmö ENMKU ettepaneku Lõuna-Rootsi ENMKUde distrikti asutamiseks ja Nõukogu moodustamiseks. Uhtlasi andis hr. Sagim selgituse distrikti vajadusest ja kavasolevaist suuremaist üritusist Lõuna-Rootsis. Ta käsitles oma sõnavõttus majanduslikke ja laiemate ringkondade hõlmamist soodustavaid tegureid. Ka puht tehnilised raskused on ühise keskuse abil kergemini lahendatavad. Seni on Malmö ühing hoidnud nii õelda võtmepositsiooni ja täitma spogu võimaliliselt Distrikti Nõukogu funktsioone. Suuremate ja üldiste töökavade väljatöötamine ja teostamine edaspidi jääks loodava Distrikti Nõukogu hooleks. See Nõukogu peaks olema kolmeliikmeline. Esimeseks suuremaks, ulatuslikumaks ürituseks oleks Distrikti Nõukogul suvepäevade korraldamine Võidupühal ja Jaanipäeval, millest kutsutakse osa võtma kõiki Lõuna-Rootsi piirkonnas elunevaid kaasmaalasi. Ning 2) sügiskonverentsi korraldamine septembris. Distrikti Nõukogu loomisega oleks kahtlemata kindlustatud ka kõigi teiste rahvuslike eesmärke teenivate ürituste tõhustamine. Uhtlasi tegi hr. Sagim järgmise konkreetse ettepaneku: asutada distrikt, moodustada Distrikti Nõukogu, kuhu valida 3 liiget järgmise konverentsini. Liikmed peaksid olema 1 Hälsingborgist, 1 Lundist ja 1 Malmöst, seega Lõuna-Rootsi kolmest suuremast ühingust. Nõukogu isikulise koosseisu kohta teeb järgmise ettepaneku: hr. J. Poska Malmö ühingust, hr. J. Noor Hälsingborgi ühingust ja hr. Madis Uürrike Lundi ühingust.

Hr. Sagim ütles edasi, et Distrikti Nõukogu ülesandeks on pidada kontakti Rootsi KFUM-i Distrikti juhatusel ja see on KFUM-i nii-õelda skeemi järgi vajalik, seda soovivad rootslased ja pole vastu keskühing ja kriipsutas veel alla edu, mis saavutatakse distrikti asutamisega ja sellele nõukogu moodustamisega. Uhtlasi andis ta edasi rootsi KFUM-i lõuna-distrikti esimese abiesimehe hr. direktor G. Andrén'i tervitused ja rootslaste nõusoleku Eesti Distrikti-Nõukogu moodustamiseks. Hr. Sagimi ettekandele ja ettepanekule järgnesid läbirääkimised. Võttis esimesena sõna hr. Uürrike, kes tegi ettepaneku panna hr. Sagimi ettepanek koheselt hääletamisele.

Hr. Treial arvas, et ühingute liikmed on sellest teadmatutes ja tegi ettepaneku seda põhjalikumalt kaaluda ja kutsuda kokku ühingute peakoosolekud seisukoha võtmiseks. Mag. Kiviranna kinnitas, et formaalseid takistusi asutamiseks ei ole ja liikmete huvid pole kuidagi kahjustatud vaid paremini kaitstud. Peakoosolekute kokkukutsumisega ei oleks midagi võidetud, see võtab aega. Hr. Treial ütles, et ta siiski kahtleb ühingute suhtes.

Hr. Parlo soovitas asutamist, kuna Distrikti Nõukogu aitab ju kaasa töö edustamiseks ja seepärast ei saa liikmetel olla midagi selle vastu. Mag. Kiviranna toetas hr. Sagimi ettepanekut ja soovitas asutada.

Hr. Noor: "Ma kardan, et raskuspunkt tehnilises töös langeb Hälsingborgi ühingule ja et oma ühingu töö kannatab selle all."

Hr. Uürrike arvas vastupidist.

Hr. Luuse: "Kas distrikti Nõukogu otsused on kõigile ühingutele obligatoorsed ja kuidas saada üle tekkivaist kuludest?"

Hr. Sagim vastas, et juriidiliselt see toimub rootsi KFUM-i struktuuri kohaselt ja arvas, et kulud kuigi suured ei ole ja neid võib jaotada tegelike kulude osas ühingute vahel.

Hr. Parlo : " Kas distrikti Nõukogul on üldse rahaga vaja tegutseda. Kulud võiks jaotada distriktis esindatud ühingute vahel. Ka tulud saaksid ühinged endale. "

Mag. Kiviranna: " Majandusaparaat tuleb lihtsalt üles ehitada. Arvestama peab ühingute majandusliku kandepinnaga. "

Hr. Noor: " Kuidas on õiguste ja kohustustega teiste distrikti Nõukogude suhtes? "

Mag. Kiviranna: " Distrikti Nõukogudel on tegemist ainult oma piirkonna ühingute ja keskühingutega. "

Hr. Grüntal : " Distrikti Nõukogu võib koostada oma struktuuri ja kodukorra. "

Mag. Kiviranna: " Distrikti Nõukogu on ju töö organ ja teiseks on vaja esialgu omada kogemusi. Kõdukord on tuleviku küsimus. " Ühtlasi tegi mag. Kiviranna ettepaneku asuda hääletamisele ja asutada 1) distrikt, 2) valida sellele Nõukogu ja 3) valida Nõukogu isikuline koosseis. Teisi ettepanekuid ei tehtud. Eraldi hääletamisel otsustati ühel häälel : 1) asutada distrikt ja 2) moodustada Distrikti Nõukogu, 3) liikmelisena kestvusega sügiskonverentsini.

Hr. Treial tegi ettepaneku, et ühingute juhatused teatavad ühe nädala jooksul, keda nad tahavad Nõukogus näha. Hr. Sagim tegi ettepaneku Nõukogu isikuline koosseis kohe kindlaks määrata. Mag. Kiviranna ütles, et siin on tegemist eri-kolleegiumiga ja et hr. Sagimi poolt esitatud koosseis on hea - esimees, sekretär ja majandusmees. Toetas hr. Asigi ettepanekut.

Hr. Parlo: " Vormiliselt ja sisuliselt võiks see hakata siis ka kohe tegutsema. " Hr. Treial : " Ma ei tea teiste Hälsingborgi ühingu juhatusliikmete seisukohta. "

Hr. Grüntal toetas hr. Sagimi ettepanekut ja tegi ettepaneku lõpetada läbirääkimised.

Juhataja pani hr. Sagimi ettepaneku Distrikti Nõukogu isikulise koosseisu valimiseks hääletusele. See võeti vastu ühel häälel ja Distrikti Nõukogu moodustati seega koosseisus hrad. Jüri Põska, Jüri Noor ja Madis Üürike.

Hr. Noor: " Kui tihti tuleb konverents kokku kutsuda? et ei tekiks muljet nagu tahaks praegune Nõukogu koosseis peale lühikest aega kohe lahkuda? " Hr. Sagim tegi ettepaneku kutsuda konverents kokku kolm korda aastas kevadel ja sügisel. Järgmine konverents võiks olla septembri kuus.

Hr. Sagimi ettepanek võeti vastu ühel häälel. Hr. Noor palus eesjärel kõiki ühinguid ja nende tegelasi suhtuda Distrikti Nõukogu tööle heatahtlikult ja arusaamisega.

Hr. Sagim tegi ettepaneku, et konverentsi juhatus koostaks ja saadaks tänukirja rootsi KFUM- i Riksförbundile Stockholmi. Ettepanek võeti ühel häälel vastu.

Kell 16.45 tegi konverents lõunavaheaja. Kell 19.00 jätkus konverentsi töö läbirääkimisteks. Kõige pealt luges hr. Sagim konverentsile teadmiseks ette Landskrona osakonna poolt saadetud resolutsiooni, mis on järgmise sisuline : " Lõuna - Rootsi ENMKU konverents pöördub ENMKU Keskühingu poole, et Keskühing astuks samme vastavate ametiasutuste juures ja teeks omalt poolt kõik, et võimalikult iga ENMKU osakonna juurde seatakse ametisse palgaline sekretär allmargitud põhjustel: senisest rohkem keskuste juurde koonduda ja organiseerida üksikult maal asuvaid eestlasi. 2) aitaks see süvendada ja elustada kohapealsete osakondade tegevust, kuna see seniste juhtivate

tegelaste igapäevase töö ja võimeliste isikute vähesuse tõttu on paljude osakondade juures mitte küllaldane. Konverents võttis selle resolutsiooni teadmiseks.

Läbirääkimiste osas võttis esimesena sõna hr. Sagim. Ta pidastarvilikuks maksimaalses ulatuses liikmete komplektiseerimist ja ütles, et käesolev aasta on YMCA maailmliidu poolt määratud komplektiseerimise aastaks. Seda ülesannet peame ka meie täitma. Võiksime omale seada hoogtöö lõpptähtajaks 1. mai. Mag. Kiviranna pooldas hr. Sagimi seisukohta. Hr. Sagim avaldas soovi, et Keskühing soovitaks seda ringkirjaliselt üle maa kõigile ühingutele.

Hr. Üürike: "Liikmete komplektiseerimise hoogtööks tuleks teha enne elltöid." Hr. Noor arvas, et liikmeid ei maksaks komplektiseerida maksuliselt, vaid tuleb teha valikut nende sobivuse suhtes. Mag. Kiviranna: "Olen päri härra Noore seisukohaga. Kaasa tuleb tõmmata kõik positiivsed jõud oma piirkonnas ja rakendada need ühingu huvidesse." A. Sagim: "Meelelahutuse osas peaks liikmete omavaheliseks tutvumiseks korraldatama rohkem kokkutulekuid kohvilauas ja hea kava ning ühislauludega. Ka on vajalik korraldada liikmeile ekskursioone. Naisliikmeile peaks korraldama erisisulisi loenguid naisi huvitavatel teemadel. Rootslastele peaks selgitama ENMKU tööd ja struktuuri Eestis. Referaadid on siin väga vajalikud. Keskühing peaks hoolitsema referaatide eest. Egaasi tõstis hr. Sagim üles suvepäeva korraldamise küsimuse ja palus võtta sõna selle üle.

Mag. Kiviranna andis selgituse möödunud suvel Linköpingis toimunud eestlaste suvepäevast, mis väga hästi õnnestunud ja soovitas Lõuna-Rootsi distriktil seda ka korraldada. Referaatide saamiseks soovitas mag. Kiviranna pöörata ka rootslaste poole meid huvitavate alade üle. Sel teel on võimalik luua ka tihedaid ja sobralikke sidemeid. Samuti on soovitatavad ühised Eesti - Rootsi sõprusõhtud, kus eestlased jutustaksid rootsi keeles oma põgenemisest.

Hoolt tuleb kanda noorsoo kujunemise eest, samuti peame hakkama ette valmistama noorsoo juhte. Selleks leida võimalusi vastavatel rootsi kursustel.

Hr. Noor: "Suvepäeva sobivamaks ajaks oleks Jaanipäev. Suvepäev võiks toimuda mõne suurema keskuse juures, kust võib saada kergemini esindajaid."

Hr. Sagim: "Kuidas peaks parem võimalus olema luua vahetunde rootsi KFUM-i liikmetega?"

Mag. Kiviranna: "Kontakti loomiseks on parim võimalus ühiselt läbi arutada mõni aktuaalne raamat."

Hr. Sagim: "Veel oleks täna vajalik kuulda Keskühingu kindlat seisukohta Eslövi grupi toetamiseks."

Mag. Kiviranna: "Andku Eslövi grupp ise avaldus Distriktil Nõukogule."

Hr. Noor tegi ettepaneku kohe määrata Eslövi grupile toetuseks Malmö ja Helsingborgi ühingu kumbagilt ühekordne summa võimaluse piires. Ettepanek võeti vastu.

Läbirääkimiste all enam sõnavõtjaid ei olnud ja konverentsi juhataja hr. Poska võttis sõna konverentsi lõpetamiseks. Oma lõppsõnas hr. Poska avaldas tänu kõigile osavõtjatele, eriti peasekretär mag. K. Kivirannale tähtsate referaatide eest ja Malmö ühingu sekretär hr. Sagimile suure töö ja vaeva eest konverentsi korraldamisel ning avaldas kindlalt lootust, et kõigiti hästi korda läinud konverentsil vastu võetud seisukohad ja ülesanded ellurakendamisel tulevad kasuks meie pagulaskonnale.

Lõpuks tänas peasekretär mag. Kiviranna kõiki osavõtjaid, eriti Malmö ühingu esimeest hr. Poskat ja sekretär hr. Sagimit ja soovis kõigile ENMKU juhtivatele tegelastele edaspidiseks tööks kõige paremat meie rahvuskaslastel teenimisel meie tule iku hüvanguks.

Konverents, mis oli väga sisukas ja asjalik töökocsolek, lõppes pühapäeval 17. märtsil 1946. kell 21.00.

Malmö 17. märtsil 1946.

(Jüri Poska)
Konverentsi juhataja

(Viktor Sepp)
Konverentsi sekretär